(Nro. 269.)

GAZETA LWOWSKA

W Piątek Nro. 135. 23. Listopada 1821.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — C. K. Rząd kraiowy podał do umieszczenia następuiące

U w i a d o m i e n i e:

Przy Bukowińskim C. K. Sądzie szlacheckim zawakowało mieysce na Registratora z pensyią roczną 700 ZR. w monecie konwencyyney. Chcący zatem wspomnione otrzymać mieysce, ieżeli o potrzebnych do tego własnościach, do których osobliwie umieiętność ięzyków Niemieckiego, Łacińskiego i ile możności także Wołoskiego należy, udowodnić mogą, prośby swoie allegatami należycie opatrzone w czterych tygodniach, ieżeli iuż przy monarchiczney albo inszey iakiey Władzy w służbie zostaią, przez swoię przełożonę Władzę, a w przeciwnym razie prosto do Czerniowieckiego C. K. Sądu szlacheckiego podadź maią.

Wiadomości zagraniczne.

Zjednoczone Stany Ameryki północney

Gazety we Florydzie wychodzące donoszą o szczególnem zdarzeniu gwałtowności, popełnioney przez Jenerała Jacksona przeciwko bytemu Gubernatorowi Hiszpańskiemu, Pułkownikowi Callava. Jenerał Jackson uwiadomiony, że pewne dokumenta dyplomatyczne, znayduią się w ręku Officera Hiszpańskiego, nazwiskiem Sousa; podług tego więc żądał wydania sobie onych. Atoli Sousa, umiał się wiwinąć, i papiery namienione oddał Pułkownikowi Callava. Poczem Jackson udał się do Callavy, lecz ten niechciał się w nic wdawać, sądząc, iż będz e uważany iako Kommissarz Króla Hiszpańskiego. Jenerał Jackson kazał przyprowadzić przez żołnierzy Pułkownika, iak niewolnika; a ponieważ Pułkownik znowu się opierał wydadź papiery, został więc wraz z Sousą uwięziony. Poczem Jackson mianował Kommissyią, która udawszy się do mieszkania Pułkownika zabrała papiery. Gdy to zaszło, wypuszczono na wolność obu Officerów.

Portugaliia, Brazyliia i Algarbiia.

Stany, wysłuchawszy listu Następcy Tronu pisanego do Króla, oyca swoiego z d. 17. Lipca wniosek P. Vasconcellos, podany w celu osadzenia dwóch nowo wybudowanych fregatt o 50 działach, i nakazanie ukończenia trzeciey odesłały do Kommissyi marynarki dla zdania sprawy. Dotychczasowy Minister Woyny Pamplona, mianowany Deputowanym do Stanów z wysp Azorskich, gdy się wszczęły mocne spory, czyli obie te własności pogodzić się mogą, złożył urząd Ministra i w d. 14. Października pokazał się pierwszy raz tylko iako Deputowany. Król porucżył Ministerstwo Woyny tymczasowie Jenerałowi Diaz da Silva.

W Londynie otrzymano z Lizbony przez statek pocztowy Xiążę Kent listy, dochodzące do dnia 22. Października. D. 17. z. m. przybyły listy urzędowe z Rio-de-Janeiro, i przy tey sposobności odebrały domy handlowe Portugalskie także listy, których treść tak była niepokaiącą, iż Portugalczyki, chociaż na pozor spokoyność w Brazylii była, nie zdaią się mieć chęci wchodzenia w czynności handlowe z Rio-de-Janeiro lub, iakim innem portem Brazyliyskim.

Hiszpaniia.

Naynowsze wiadomości z Sarragossy są z dnia 20. Października, i zawieraią, iż pomimo obawy żółtey gorączki wyprawiono tamże walkę z bykami w d. 13. i 15. Września, i takową ieszcze w d. 21. panowie chciano. Na obwieszczeniu, po imieniu Naczelnika politycznego, który podczas tey walki przewodniczy wyrażone są imiona byków; które poledz maią z rąk szermierzów Arragonii. — W Mequinenza zwolniała zaraza; lecz nie ma prawie nikogo w miescie. Tortoza zupełnie

)(

puste. Kordon na granicach Francyi codziennie iest wzmacniany; szpital przy Behobie otoczony paslisadami; niewolno tamtędy ani gońcom ni sztafetom przechodzić. Kilka gmin pogranicznych Francyi, których mieszkańcy częścią w swoich prywatnych sprawach, częścią zaś dla odebrania listów przekroczyli granice Hiszpańskie, poddano pod kwarantannę, nadto przekraczaiący przepisy zdrowia pociągnieni ieszcze będą do odpowiedzialności. W Maladze, zaraza niezmiernie grassuie.

Listy z Sewilii z d. 12. Października donoszą, że żołta gorączka pokazała się w mieście i na przedmieściu Triana, i wszystek związek między miastem i przedmieściem zerwany, co tem łatwiey było do uskutecznienia, że przedmieście to dzieli rzeka Quadalquivir i tylko łączy ie most na łyżwach. Spodziewaią się, że temi środkami ostrożności, iedno z naypiękniejszych miast Hiszpanii uwolnione będzie od tego złego.

Podczas rozpoznania podziału obiętości ziemi Hiszpanii, wniesiono na posiedzeniu o płacy Naczelników politycznych; płace te tak, iak same prowincyie podzielone są na cztery klassy, pierwszey pobierać maią 20,000 franków, drugiey 15,000, trzeciey 12,500, a czwartey 10,000 franków. Uchwała ieszcze nie nastąpiła. — W d. 22. rozpoznawano nowe urządzenie czynney milicyi narodowey. Minister Woyny uważał, iż podczas woyny z Francyią potrzeba mieć przynaymniey 160,000 ludzi pod bronią; mianowicie 100,000 ludzi w polu; 20,000 do osadzenia twierdz pierwszey i drugiey linii; 20,000 do obrony arsenałów morskich i portów, ponieważ Francyia mogłaby pokusić się o wylądowanie, nakoniec 20,000 ludzi iako odwód środkowy. Wewnętrzną służbę opatrywałaby mieyscowa milicyia. — Kommissyia wniosła na 87,000 czynney milicyi, a Minister zezwolił. Artykuły przyięte proiektu dotyczą się rodzaiu spisu wszystkich mężczyzn od 18 do 30 roku; podział na bataliony (po 12000 ludzi), w wielkich korpusach, co roczne obroty, maiące trwać miesiąc i t. d.

Minister Skarbu posłał do Barcellony wsparcie pieniężne wynoszące 200,000 realów, do Mequinenzy 100,000 realów, a do Malagi 50,000 realów. — Z Andaluzyi dowiaduiemy się, że Kapitan Abad stoczył nową potyczkę z kupą Zaldiwara, a list Alkada z Obejo umieszczony w dzienniku Kordowy, głosi, że Kapitanowi temu udało się poymać samego Zaldivara; kazał on mu natychmiast uciąć głowę, aby zleceniu swoiemu zupełnie odpowiedział. Znany Quitana, Proboszcz z Roa a Adjutant Merina skazany na śmierć utracił życie w Aranda w d. 10. Października.

W Karmonie (w Andaluzyi) zaprowadził Rząd instytut nakadzania, na wszystkie listy i paczki przychodzące z Malagi, Kadyxu i Sewilli, mieszkańcóm owych miast niewolno podróżować pocztą, i tak gońcy iak i inni podróżni muszą oddawać tamże swoie paki, które z tamtąd przesyłane są przez inne osoby na mieysce swoiego przeznaczenia. W Maladze odkryto znaczne szlady zarazy, a w Arquilas (w prowincyi Murcyi) iakoteż na przedmieściu Sevilli, Friara, pokazały się zarazliwe choroby. Z Kadyxu piszą pod d. 16. Października, że samo miasto, gdzie wcześnie przedsiewzięto środki, doznawało zdrowia, i od d. 11. do 15. tylko 25 osób pochowano; przeciwnie zaś w Puerto Santa Maria umarło od d. 9. do 12. Października 50, a 222 było chorych; od 7. do 13. umarło w Xeres 16 a 17 chorowało; a w Lebrija liczono od 9. do 13. Października 12 zmarłych i 33 chorych.

W Paryżu odebrano pewne wiadomości iż Francuzki lekarz Mazet umarł w Barcellonie w d. 22. Października rano. Drugi z lekarzy, P. Pariset, pisze w tey mierze do swoiey żony w Paryżu pod d. 24. Października: »Mazet umarł! z całą srogością żołtey »gorączki. Nieopuściłem go aż w Niedzielę »wieczorem; w Poniedziałek o godzinie 3 rano »oddał ducha. Chętniebym był z nim umierał; »atoli musiałem zezwolić na naleganie przyia»ciół, którzy w strasznem moim bolu obawiali się napadu tey okropney choroby; wyniosłem się do Konzulata Francuzkiego i t. d.« — Zaraza ta zdawsła się nieco słabieć. Powietrze było chłodnieysze i nietyle iuż chorowało, atoli zawsze ieszcze śmierć sprzątała znacznie. Naynowszy bulletyn podaie liczbę od 2go do 23go na 677 umarłych.

Przeorysza Siostr Miłosierdzia w Walencyi zachowuiąc sciśle przepisy swego zakonu uprosiła sobie, aby wszystkie Zakonnice swoiego klasztoru rozesłać mogła po różnych miastach kraiu dla opatrywania zapowietrzonych. Ponieważ zaś wszystko, co tylko ma związek z owemi nieszczęsnemi włościami poświęcone iest śmierci, zatem szlachetne zapominanie na siebie samych owych szarych siostr zasługuie na naywiększą wdzięczność współczesnych. Cztery tych pobożnych siostr w miłości Chrześciańskiey udało się teraz do Tortozy; opuściły one mury swoie w widoku więcey nie powracania; atoli pomimo to.

przedsięwzięty tę podróż Samarytańską, z odwagą i zy skromną uległością surowym ustawom swoiego zakonu.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Wczoray odbyło się posiedzenie Lordów Sędziów trwaiące do wpół do czwarty, ztąd mniemaią, że na tem musiały bydź wielkiey wagi rzeczy rozbierane. Po ukończeniu tegoż posiedzenia wysłano gońców do Króla i Margrabiego Londonderry.

Francyia.

Bulletyn prawodawczey zawiera dwa patenta Królewskie, z których ieden obeymuie dwa zapisy do wielkiey księgi, w ogóle 10,000 frank. dochodu, dla Ministra Spraw Wewnętrznych, Hrabiego Simeona, przeznaczone do utworzenia maioratu pod tytułem Barona, drugi patent mieści trzy podobnych zapisów, razem 20,000 frank. dochodu (będących darem Króla) dla Zachowawcy Pieczęci P. De Serre, do założenia maioratu pod tytułem: Hrabiego (który onemu iest nadany.

Monitor z d. 31. Października zawiera z d. 24. t. m. Królewskie rozporządzenie, takowe rozciąga dobrodzieystwo udzieloney amnestyi z d. 12. Stycznia 1816. r. do Jenerała Porucznika Bertranda (który powrócił z wyspy S. Heleny) wyrok zaoczny przeciwko temuż pod d. 7. Maia 1816. r. znosi, onegoż do wszystkich praw, tytułów, stopni i zaszczytów przywraca.

Jenerał Hrabia Bertrand odwiedził wszystkich Ministrów.

Król napisał pod d. 28. Października do Arcybiskupa Paryzkiego list, w którym zaleca onemu, aby zalecił publiczne modły »dla uzyskania mądrości i umiarkowania w maiących się rozpocząć ważnych naradach Izb.« Stosownie do tego wezwania wydał Arcybiskup list Pasterski:

Poseł Angielski, Sir Charles Stuart, i Lady Londonderry wyiechali w d. 2. Listop. z Paryża do Kaletu. Podróż Xięcia Angouleme do Lille ma bydź wstrzymaną.

Poseł nadzwyczayny Ces. Austr. i Pełnomocny Minister na Dworze Króla Jegomości nayprawowierneyszego, Baron Stürmer przybył na d. 5. b. m. do Paryża z Londynu, dokąd - iak wiadomo wyiechał z Lizbony.

Hrabia Montchenu, były Kommissarz Francuzki na wyspie S. Heleny, przyiechał do Paryża w d. 31. Października, i odwiedził zaraz Xięcia Richelieu.

Gazeta Marsyliyska donosi, iż statek bombardyierski Saint Lucile, pod Kapitanem Verité wypłynął z tamtąd na d. 25. Października do Liworna, zkąd uda się do Grecyi; wsiadło nań 43 osób Francuzów, Niemców i Włochów zupełnie uzbroionych, chcących oglądać rozwaliny Greckie.

Zjednoczone Niderlandy.

Na posiedzeniu Stanów Jeneralnych drugiey Izby w d. 1. b. m. mianowano Kommissyią do petycyy; Minister Skarbu przełożył Zgromadzeniowi w imieniu Króla dwa proiekta, dotyczące się nadzwyczaynych wydatków i poborów za rok 1822. Ilość tych wydatków ustanowioną iest na 18,688,656, oprócz milliona Złotych, które zostawione są Królowi Jego Mości do rozporządzenia. Na opędzanie tych wydatków, będą przełożone środki. Daley przełożył Minister rachunek ogólnego skarbu Państwa na rok 1820, wraz z wykazem użycia wybranych summ od roku 1813 do 1821. Zgromadzenie odroczyło się na Wtorek d. 6. t. m.

Prussy.

Wystawiony w Wittenbergu na cześć Marcina Lutra pomnik, został w d. 31. z. m. odsłoniony i poswięcony w obecności Kommissarzy Królewskich.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy d. 16. Listopada. — Kommissyia Rządowa wyznań Religiynych i oświecenia publicznego, ogłasza dla uwiadomienia rodziców i opiekunów o urządzeniach szkolnych, iż książek zawieraiących urządzenie dla szkół Woiewodzkich i wydziałowych dostać można w księgarni Warszawskiey uprzywileiowaney Węckiego i Zawadzkiego.

Turcyia.

Podług wiadomości z Zante z d. 11go Października (umieszczonych w Dostregaczu Austryiackim) oddział flotty Tureckiey, złożony z lekkich okrętów Algierskich, pod zasłoną fregatty Tureckiey i goelety, maiący 1500 ludzi woyska lądowego wysłany z Patras ku Gulaxady (w zatoce Lepanto) spalił mieysce to, iako głowne stanowisko Greckich rozboyników morskich niepokoiących tameczne

morza, i stoiące w porcie Greckie okręty częścią zabrał z sobą do Patras. Grecy, na których uderzono z lądu i morzem po krotkim odporze zmuszeni uledź przemocy, udali się w góry. Między 5. a 6. Października większa część flotty Ottomańskiey opuściła zatokę Lepanto i Patras, popłynęła ku stronie południowey, aby, iak niektórzy sądzą, uderzyć na siłę morską Grecką, która powróciła do Hydra i Spezzyi, lub, iak inni mniemaią, dla zasłonienia woysk Azyiatyckich, które maią bydź przewiezione z Azyi do Morei.

Obraz polityczny różnych Państw Europeyskich,

w Wrześniu 1821.

(*Dokończenie.*)

Francyia. — Rozporządzenie Królewskie zwołuie Kollegiia wyborcze obwodowe 5. rzędu (które tego roku odnowione będą) na d. 1., a Kollegiia wyborcze Depoartamentowe tegoż samego rzędu na d. 10. Października. — Drugie rozporządzenie Królewskie wzywa obie Izby na d. 5. Listopada. — Król W. Brytanii wysiadł na ląd w Kalecie, i udał się do swoich Państw Niemieckich przez Lille i Bruxellę. — Ponieważ w niektórych prowincyiach Hiszpanii wybuchła żółta gorączka, przeto Rząd Francuzki przedsięwziął silne środki na lądzie i morzu, dla zapobieżenia, aby zaraza ta nie wdarła się do kraiu. — W Bordeaux umarła wdowa Marszałka Moreau.

Hiszpaniia. — Potwierdza się, iż w Sarragossie myślano o rewolucyi, maiącey zamiar zaprowadzenia Rzeczypospolitey. Riego do tych zabiegów wplątany, posłany pod dozor do Lerydy. Zdarzenie to było powodem dla iego przyiaciół, liberalistów, że popiersie Riega noszono po wielu miastach; zaszło to w Sewilii i w Madrycie, a przytem i znaczne rozruchy; spokoyność tylko przez silną działalność Władz cywilnych i woyskowych przywróconą została. Stało się to na d. 18. Września; cztery dni poźniey przybył Król do Madrytu, i na d. 28. Września zagaił posiedzenie Stanów nadzwyczaynych mową, w którey rozwinął zgromadzeniowi zakres działalności w iego sprawach. — Don Sanchez Salvador, czwarty z Ministrów woyny mianowanych w kilku tygodniach, przyiął nakoniec to mieysce. — Jenerał Morillo, którego postępowanie w rozruchu nocnym z d. 20. Sierpnia Sąd woienny pod przewodnictwem Jenerała Palafoxa, znanego z zaszczytney obrony Sarragossy w latach 1808 i 1809, rozpoznał i usprawiedliwił, iest znowu dowodzcą Madrytu i Jeneralnym Kapitanem Nowey Kastylii. — Jenerał Arco-Aguero, ieden z głownych sprawców Rewolucyi, upadłszy z konia w Badajoz skończył życie. — Żółta gorączka niszczy mocno Kataloniią; szczególniey cierpią miastą Barcellona z przedmieściem Barcellonetą i Tortosa; w mieście tem prawie wszyscy mieszkańcy wymarli. Równie i na południu n. p. w Puerto Sta. Maria wybuchła także zaraza.

Portugaliia. — W Ministeryium zaszły różne odmiany. — Stany rozważały wciąż proiekt do Konstytucyi i codziennie poddawały ograniczeniom. Uchwaliły także powrót Xięcia Rejenta z Brazylii. — Przeciwko rozboynikom nakładaiącym podatki na kray musiano użyć surowych środków. — Nowa taryffa mytowa wplątała Rząd Portugalski w zatargi z Angliią, twierdzącą, iż naruszony iest traktat handlowy istnieiący pomiędzy temi obu Królestwami.

Królestwo Szwedzkie. — Król i Następca Tronu powrócili do Sztokolmu. — Po śmierci Jenerała Cardell poruczył Król artylervią Następcy Tronu.

Włochy. — Wyrok Neapolitański przepisuie surowe prawidła przeciwko kupom rozboyniczym, kray niepokoiącym. Rozporządzenie to usprawiedliwiły dobre skutki. — Królestwo Sardyńscy wyiechali z Modeny do Państw swoich. Przy tem zdarzeniu wydał Król amnestyią warunkową dla tych, którzy uwiedzeni dali się wciągnąć do wypadków z miesiąca Marca i mieli udział w podrządnym zakresie działalności. — Urząd zdrowia w Genui wydał rozporządzenie względem żółtey gorączki. — Przeciwko stronnictwu Węglarzów wydał Papież bullę. — Xiężna Parmy wyiechała do Florencyi.

Państwa Za-Europeyskie. — Kraie Barbaryyskie uzbraiały eskadrę dla W. Porty. — W Makassar w Indyiach Wschodnich podczas trzęsienia ziemi wiele ludzi utraciło życie. — W Mexyku złożono Wice-Króla Apoduka, a Jenerał Noveldo został w iego mieyscu wybrany. — Zdarzenie to zaszło własnie kiedy przybył z Hiszpanii posłany nowy Wice-Król O'Donoju. — Montevideo ogłosiło dobrowolnie, że się poddaie Portugalii; atoli wątpią, aby krok ten odpowiedział ich zamiarom.

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.